

Božični oratorijski dan

Lani smo imeli v Šmartnem pri Litiji zelo lep oratorijski dan tik pred božičem. Zaradi bližine praznika smo oratorijski dan izpeljali v smislu priprave na božič. Ker nismo imeli kakih konkretnih materialov iz katerih bi ga pripravili, smo sklenili, da ga sami oblikujemo. Za podlago smo vzeli zgodbo **Andreje Nagode „Pogovor ob jaslicah“**, z nje spletli dramsko igro in nato še kateheze, skozi katere smo skušali odpreti srca za Jezusov prihod.

Vse pričujoče materiale podajamo na naslednjih straneh. Žal nimamo nikjer več zapisanih materialov za delavnice in veliko igro, a sem prepričan, da tudi vam domišljija tu ne bo delala problemov.

Par idej za delavnice: jaslice, hlevčki, voščilnice, obeski za jelko, ...

Še ideja za veliko igro: otroci so, razdeljeni v skupine, imeli igre po otokih, kjer so prejeli razne materiale. Iz teh materialov so morali narediti male podstavke za sveče, katere smo potem položili pred jaslice.

Animatorji iz Šmartna pri Litiji

Vsebina:

- Zgodba
- Dramska igra po predlogi zgodbe
- Kateheze, vezane na zgodbo:
 - Kateheza za animatorje
 - Kateheza za starejše
 - Kateheza za mlajše

Zgodba

Andreja Nagode: Pogovor ob jaslicah

Deček je obiskal svojega starega očeta, ko je ta ravno rezljal mogočne figure za jaslice. Nekatere so že stale dokončane na mizi. Mihec je sedel k dedu in ga z zanimanjem opazoval. Ker je bil utrujen, se je čez čas naslonil na rob mize in zaspal. Sanjalo se mu je, da so vse postave na mizi nenadoma oživele. Zelo je bil začuden, ko je ugotovil, da se lahko z njimi celo pogovarja. Ne da bi vzbujal pozornost, je lahko hodil med njimi. Skupaj s pastirji je tudi on vstopil v betlehemeski hlevček: približal se je jaslim in se zazrl v božje Dete.

Dete na slami pa je pogledalo njega. Mihca je prevzela čudna tesnoba in solze so mu stopile v oči. »Zakaj jokaš?« ga je vprašal Jezus. »Ker ti nisem ničesar prinesel,« je zašepetal. »Jaz pa bi vseeno rad imel nekaj od tebe,« je Otrok v jaslih nadaljeval pogovor.

Mihec je zardel od veselja. »Vse, prav vse, kar imam, bi ti želel podariti.« »Samo tri stvari, Mihec, bi rad od tebe,« je blago rekel Jezus.

»Moj novi plašč,« je deček navdušeno segel v besedo, »mojo električno železnico, knjigo?«

»Ne,« je odvrnilo Dete v jaslih, tega ne potrebujem. Nisem zato prišel na svet. Od tebe želim nekaj drugega.«

»Kaj torej?« ga je Mihec gledal poln pričakovanja.

»Podari mi tvojo zadnjo šolsko nalogo,« reče Jezus čisto potih, da ga nihče drug ne bi slišal.

»Jezus,« je zastokal Mihec ves v zadregi ... Čisto k jaslim se je sklonil in zašepetal: »To nalogo je vendar učitelj ocenil nezadostno.«

»Saj ravno zato jo hočem, Mihec, **vedno mi prinesi vse tisto, kjer spodaj stoji: nezadostno**. Mi lahko to obljubiš?«

»Zelo rad,« mu je odvrnil deček, medtem ko je Jezus že nadaljeval: »Toda od tebe hočem še drugo darilo.« Ves nemočen ga je Mihec gledal, ko je Otrok spet spregovoril: »Tvoj lonček za mleko.«

»Nemogoče ... Tega sem vendar danes razbil!« **»Vedno mi prinesi vse, kar si v življenju razbil in polomil, da bom lahko zacelil in popravil. Mi lahko daš tudi to?«**

»Ah, to je težko ... Mi boš pomagal?« Jezus je prikimal in se nasmehnil: »Še tretja želja, Mihec! Sedaj mi izroči še odgovor ki si ga dal mami ko te je vprašala, kako se je lonček razbil.« Zdaj je deček naslonil čelo na rob jasli in bridko zajokal. »Rekel sem ...« je hlipajoče izdaval, »... rekel sem mami, da se je lonček prevrnil, toda v resnici ...sem ga v jezi nalašč zabrisal po tleh.«

»Tako, Mihec, **prinesi mi vedno tudi vse tvoje laži, tvojo trmo in vse hudo, ki si ga storil**. Če mi boš vse to dal, ti bom lahko pomagal. Sprejel te bom v tvoji slabosti in ti vedno znova odpustil ... Sprejmeš od mene ta dar?« In deček je poslušal, gledal in strmel ...

Dramska igra po predlogi zgodbe

Avtorica: Elizabeta Marn

1. PRIZOR

(Miha, oče, stric, mama, teta)

2 dekleti, ki predstavljata mamo in teto, pripravljata večerjo in pogrinjata mizo. 2 fanta, ki predstavljata očeta in strica, v sobo prineseta jelko in jo postavita v kot. Fant, ki predstavlja otroka, stoji ob strani in vse to brez zanimanja opazuje. Vzdušje med odraslimi je veselo. V ozadju se sliši vesela glasba.

Oče: »Takole, daj Tine, podri jo na tisti strani, da ne bo padla. Tako ja, super.«

Stopita malo na stran in gledata jelko.

Stric: »Res sva izbrala lepo jelko. Stavim, da nihče v tem mestu nima takšne.«

Oče: »Ja, res je. Miha, prinesi tiste okraske, ki smo jih kupili prejšnji teden, da okrasimo jelko. Tam v omari so, na hodniku.«

Miha brez besed gre, prinese okraske očetu, a pri okraševanju ne sodeluje. Spet se postavi ob stran.

Stric: »Uh, tisto trapasto gospo Novakovo moramo povabiti na obisk. Saj veš, kako se je lani hvalila s svojim drevescem.«

Oče: »Hahaha, ko bo tole dokončano, ji bo vzelo sapo! Si slišala, Marta?«

Mama se smeji: »Ja, že jutri jo bom poklicala. Kar v nedeljo naj pride. Najprej naj pride k nam, in potem bo vsem razlagala o NAŠI jelki.«

Teta: »Komaj čakam, da vidim izraz na njenem obrazu, ko jo bo videla. Jelka bo čudovita.«

Stric: »Kdaj bo večerja? Koliko časa imamo za okrasitev?«

Mama: »Čez kakšno uro bo. Miha, kar pripravi mizo, da bo vse pripravljeno.«

Miha, ki se očitno ne zabava tako kot ostali, vzame krožnike in pribor in pripravi mizo.

Teta: »Joj, tisto skledo potrebujem za solato, tisto ta lepo.«

Mama: »Ja, vem kje je. Miha, daj jo prinesi, jaz imam roke mastne od omake. Tam v omarici pri hladilniku pogledaj.«

Miha se popraska po glavi, gre zaskrbljen počasi do omarice, tam pa se obrne in reče: »Eem, ne morem, razbila se je.«

Mama, vidno razburjena: »Kaj? Kako? Si jo ti razbil? Mojo skledo? Ta je bila najlepša! Tudi v nedeljo bi jo dala na mizo, za Novakovo! Kaj si počel z njo?«

Miha: »Jaz nič, mami. Na pultu je bila, pa jo je Miki vrgel dol. Jaz nisem nič kriv!«

Mama, še vedno razburjena: »Res Miha?«

Teta: »Daj no, saj veš, da ta presneti maček kar naprej skače po pultu. To ne bi bila prva stvar, ki jo je razbil.«

Mama, zaskrbljeno: »Kaj bomo pa zdaj dali na mizo v nedeljo?«

Teta: »Ne skrbi, v BTC bomo šli in kupili še lepšo. Miha, pojdi zdaj dedku povedat za večerjo. Čez kakšno uro bo.«

2.PRIZOR

(Dedek, Miha, Jožef, Marija, dva pastirja, glas Jezusa)

V ozadju ni glasbe. Dedek sedi na stolu in rezlja figurice za jaslice. Na mizi je že več dokončanih. S tisto, ki jo ima v roki, se pogovarja.

Dedek, z nasmehom: »Ja, prav lep pastirček boš. Nekaj posebnega boš. Na obrazu boš imel nasmeh, tvoje ovce ti bodo gotovo povsod sledile.«

Miha: »Ja dede, kaj pa počneš? Se pogovarjaš s kosom lesa?«

Dedek: »S kosom lesa? Kje pa, Miha. To je pastirček. (*pastirčku*) Kaj praviš, fant moj, dolge ali kratke hlače?«

Miha, začudeno: »Ampak saj ni živ!«

Dedek: »Seveda je. No, ni še dokončan, ampak oživel bo, ko ga bom postavil v jaslice.«

Miha: »Jaslice?«

Dedek: »Ja, Miha, jaslice. V jaslicah so vse figurice žive. Glej, dokončan je. (*ga pokaže Mihi*) Se ti ne zdi, kot da bi ti rad nekaj povedal?«

Miha: »Pa res. Ampak kje imaš pa jelko? In okraske?«

Dedek: »Ah, to ni tako pomembno. Veliko raje se posvetim jaslicam i se z njimi pogovarjam. Vsaka od teh figuric ima svojo zgodbo, jelka pa nič ne pove.«

Miha v roke vzame še druge figurice in jih gleda.

Dedek, z nasmehom: »Mi jih boš pomagal postaviti? Glej, tule je hlevček...«

Miha je še vedno zatopljen v figurice. Dedek ga še nekaj časa opazuje in počasi zadrema. Ko dedek zadrema, prideta dva pastirja in Mihata potrepljata po rami.

Pastir1: »Hej, fante, kaj pa počneš?«

Miha: »Kdo sta pa vidva?«

Pastir2: »Kdo neki, pastirja!«

Miha: »Ja od kod sta se pa vzela?«

Pastir1: »Od kod neki, s tistega grička sva.«

Pastir2: »Tamle sta najini čredi. Do hlevčka greva.«

Miha: »Hlevčka?«

Pastir1: »Ja, poklonit se greva otroku, ki se je rodil!«

Miha: »Z vama grem.«

Grejo na drugo stran prostora, kjer nepremično stojita Marija in Jožef, med njima je posteljica in v njej otrok.

Pastir1: »Glej, tamle je!«

Pastir2: »Odrešenik!«

Oba poklekmeta, se poklonita, na tla položita darilo in se počasi umakmeta. Miha pogleda Jezuščka in postane žalosten.

Jezus (glas iz ozadja): »Zakaj si žalosten?«

Miha: »Ker ti nisem ničesar prinesel.

Jezus: »Jaz pa bi vseeno rad imel nekaj od tebe.«

Miha veselo: »Res? Kaj ti lahko prinesem?«

Jezus: »Samo tri stvari, Mihec, bi rad od tebe.«

Miha: »Moj novi plašč, mojo električno železnico, knjigo?«

Jezus: »Ne, tega ne potrebujem. Nisem zato prišel na svet. Od tebe želim nekaj drugega.«

Miha, začudeno: »Kaj torej?«

Jezus, tiho: »Podari mi tvojo zadnjo šolsko nalogo.«

Miha, v zadregi: »Jezus, to nalogo je vendar učitelj ocenil nezadostno.«

Jezus: »Saj, ravno zato jo hočem. Mihec, vedno mi prinesi vse tisto, kjer spodaj stoji: nezadostno. Mi lahko daš tudi to?«

Miha: »Zelo rad«

Jezus: »Toda od tebe hočem še drugo darilo. Vašo lepo skledo za solato.«

Miha: »Nemogoče ... To sem vendar danes razbil!«

Jezus: »Vedno mi prinesi vse, kar si v življenju razbil in polomil, da bom lahko zacelil in popravil. Mi lahko daš tudi to?«

Miha: »Ah, to je težko ... Mi boš pomagal?«

Jezus: »Še tretja želja, Mihec! Sedaj mi izroči še odgovor, ki si ga dal mami, ko te je vprašala, kako se je skleda razbital.«

Miha: »Rekel sem ...rekel sem mami, da je skledo razbil naš muc, toda v resnici ... sem jo v jezi nalašč zabrisal po tleh.«

Jezus: »Tako, Mihec, prinesi mi vedno tudi vse tvoje laži, tvojo trmo in vse hudo, ki si ga storil. Če mi boš vse to dal, ti bom lahko pomagal. Sprejel te bom v tvoji slabosti in ti vedno znova odpustil ... Sprejmeš od mene ta dar?«

Miha veselo prikima, in takrat se zbudi dedek.

Dedek: »No, si že postavil jaslice?«

Miha, zamišljeno: »Dedek, žive so! Res govorijo!«

Dedek: »No, kaj ti nisem rekel?«

Miha: »Tudi v dnevni sobi jih bom postavil. Pridi, greva.«

PRIZOR 3

(Oče, mama, stric, teta, Miha, dedek)

V ozadju vesela glasba. Jelka je že okrašena, večerja je že na mizi. Dedek sede na stol blizu jelke.

Mama: »Glej Miha, a ni lepa jelka? Vsi prijatelji ti bodo zavidali.«

Stric: »Še lepša pa bo, ko bodo spodaj darila, kajne Miha?«

Miha: »Ampak mami, kje so pa jaslice?«

Glasba utihne. Nastane kratka tišina, odrasli se spogledajo.

Mama: »Jaslice?«

Miha: »Ja, jaslice. Te so pomembne.«

Stric (jih prinese): »Tu so, ampak so že stare. Nove bo treba kupiti.«

Miha: »V redu so, kajne dedek, samo malo so prašne. A veste, da se s figuricami pogovarjaš? Glejte, tale pastirček ... «

Vsi štirje pristopijo.

Miha pastirčku: »Kje imaš pa palico? Novo bo treba, kajne?« *(se ozre naokoli, vzame zobotrebec, in ga pritrdi pastirčku na roko)* »Takole, še malo te očistim, pa boš kot nov.«

Odrasli se spet pogledajo in vzamejo v roke vsak eno figurico. Sliši se umirjena glasba.

Miha (v roke vzame Jezuščka in se obrne k mami): »Mami, ni Miki razbil tiste skleda, jaz sem jo. Bal sem se, da boš huda in sem se zlagal. Res mi je žal. Oprosti.«

Mama (se nasmehne): »Je že v redu Miha. Prav imaš. Skleda res ni tako pomembna. Jaslice so pomembne in Jezušček, ki ga držiš v roki.« *(objame Mihata)*

Oče: »Res je. Jezus se je rodil v revnem hlevu in ne v bogati vili. Ni pomembna jelka, ampak jaslice in kaj imamo v srcu.«

Stric: »To je pravo bistvo Božiča. Saj smo skoraj pozabili na to! Mislim, da bi to lahko povedali tudi gospe Novakovi. Pomembno je, kaj imamo v srcu.«

Vsi prikimajo, se nasmehnejo in se objamejo. Skupaj do konca postavijo jaslice.

Kateheze, vezane na zgodbo

Avtor: Blaž Hostnik

Kateheza za animatorje

PRIPOMOČKI:

- simbol: jaslice
- pehar
- Blaga božična glasba
- Listi za meditacijo (na levi strani zgodba, na desni prazni za pismo)
- pisala

VSTOPNO MESTO

Pogovor v krogu ali s podajanjem žogice, ovčke, ...

- vsak pove svoje ime
- *Kako božič doživljate pri vas doma?*
- *Kaj je tebi pri pripravi na božič najpomembnejše?*

Animator jih lahko spodbuja s podvprašanji (*»Kaj pa počnete? Gledate televizijo? Greste k polnočnici? Tudi kaj molite?«*)

OZNANILO

Meditacija - vsem se razdeli zgodbo »Pogovor ob jaslicah«. Vsak jo zase potihem večkrat prebere in si podčrta besede/stavke, ki ga nagovorijo.

Ste spremljali zgodbo? Kaj se je kaj dogajalo? (naj skušajo s svojimi besedami obnoviti dogajanje v zgodbi). Kaj je tebe v tej zgodbi nagovorilo? Te je kaj presenetilo? Zakaj je tako posebna? Kaj se vam zdi - kako je božič doživljal fant v zgodbi? Ga je srečanje z Jezusom spremenilo? Zakaj?

Ker se je z Jezusom pogovarjal in mu izročil svoje težave.

Se lahko mi tudi pogovarjamo z Jezusom? Lahko – temu se reče molitev.

DEJAVNOST

Jezus lahko vstopi v naše srce samo, če mu ga odpremo. Če smo iskreni z njim. Enako je v odnosih s prijatelji. Če do prijatelja nisi iskren oziroma mu ne zaupaš, potem ta prijatelj ne more vdreti v tvoje srce, ker ga ti pustiš zunaj.

Če bi fant v zgodbi Jezusu rekel, da mu noče izročiti težkih stvari, ne bi šel razbremenjen domov. Ker pa mu je s podaritvijo teh stvari odprl svoje srce, je Jezus lahko postal njegov prijatelj in ga odrešil.

Animator razdeli vsem liste in pisala. Vsi naj napišejo »pismo Jezusu«. To pismo na koncu kateheze položimo v pehar pred jaslicami. *Tega ne bo nihče bral. Samo Jezus bo vedel, kaj boste pisali.*

Kaj napisati?

Imate kakšno stvar, ki vas muči in bi mu jo radi izročili, tako kot fant iz zgodbe? Mogoče ste za kakšno stvar hvaležni in bi se mu radi zahvalili? Bi ga radi kaj prosili? Napišite karkoli vam pride na misel, kakor prijatelj prijatelju.

Kateheza za starejše

PRIPOMOČKI

- A5 listi
- pisala
- barvice (ni nujno)

VSTOPNO MESTO

Pogovor v krogu ali s podajanjem žogice, ovčke, ...

- vsak pove svoje ime
- *Kako božič doživljate pri vas doma?*
- *Kaj je tebi pri pripravi na božič najpomembnejše?*

Animator jih lahko spodbuja s podvprašanji (*»Kaj pa počnete? Gledate televizijo? Greste k polnočnici? Tudi kaj molite?«*)

Ste spremljali zgodbo? Kaj se je kaj dogajalo? (vsak naj skuša s svojimi besedami obnoviti dogajanje v zgodbi). Kaj je tebe v tej zgodbi nagovorilo? Te je kaj presenetilo? Zakaj je tako posebna?

Kaj se vam zdi - kako je pa božič doživljal fant v zgodbi? Je bil zelo navdušen? Je pomagal pri pripravi? Na začetku ne kaj preveč...

Kaj pa potem, ko je od dedka prišel? Kaj ga je pa tako spremenilo? To, da se je z Jezusom pogovarjal in mu izročil svoje težave.

Se lahko mi tudi pogovarjamo z Jezusom? Lahko – temu se reče molitev.

OZNANILO

Kako pa vi molite? Kdaj, kako? Le naučene obrazce, s svojimi besedami, ... ? (vsak odgovori)

Da vidimo, kaj o molitvi pravi Jezus (animator glasno in počasi prebere odlomek):

»In kadar molite, ne bodite kakor hinavci. Ti namreč radi molijo stoje po shodnicah in vogalih glavnih ulic, da se pokažejo ljudem. Resnično, povem vam: Dobili so svoje plačilo. Kadar pa ti moliš, pojdi v svojo sobo, zapri vrata in môli k svojemu Očetu, ki je na skrivnem. In tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil. Pri molitvi pa ne blebetajte kakor pogani; mislijo namreč, da bodo uslišani, če bodo veliko govorili. Ne postanite jim podobni, saj vaš Oče ve, česa potrebujete, preden ga prosite.« [Mt 6,5-8]

Vas je kakšna reč posebej nagovorila? Kaj pomeni »ne blebetajte kakor pogani«? Je važno, da na hitro zblebetamo kak obrazec, samo da je molitev opravljena? Bolj je važno, da pridemo pred Boga iskreni, s ponižnim in preprostim srcem. Ko molimo po obrazcu, da to niso le besede, ki jih izgovarjamo v ihti, ampak da prihajajo iz srca.

Jezus lahko vstopi v naše srce samo, če mu ga odpremo. Če smo iskreni z njim. Enako je v odnosih s prijatelji. Če do prijatelja nisi iskren oziroma mu ne zaupaš, potem ta prijatelj ne more vdreti v tvoje srce, ker ga ti pustiš zunaj. Če bi fant v zgodbi Jezusu rekel, da mu noče izročiti težkih stvari, ne bi šel razbremenjen domov. Ker pa mu je s podaritvijo teh stvari odprl svoje srce, je Jezus lahko postal njegov prijatelj in ga odrešil.

DEJAVNOST

Animator razdeli vsem liste in pisala. Vsi naj napišejo »pismo Jezusu«. To pismo na koncu kateheze položimo v pehar pred jaslicami na odru. *Tega ne bo nihče bral. Samo Jezus bo vedel, kaj boste pisali.*

Kaj napisati?

Imate kakšno stvar, ki vas muči in bi mu jo radi izročili, tako kot fant iz zgodbe? Mogoče ste za kakšno stvar hvaležni in bi se mu radi zahvalili? Bi ga radi kaj prosili?

Napišite karkoli vam pride na misel, kakor prijatelj prijatelju

DODATNO

Če se program slučajno prekmalu konča, naj ima animator pripravljeno kako igro (tematsko primerno), da tako zaposli otroke.

Kateheza za mlajše

PRIPOMOČKI

- A4 listi
- barvice

VSTOPNO MESTO

Najprej se predstavimo drug drugemu – *vsak pove svoje ime in od kod prihaja.*

Vsak otrok dobi A4 list, prepognjen na pol. Vsi na sprednjo stran narišejo »Kako božič doživljate pri vas doma.« Naj imajo na voljo dovolj časa za risanje. Potem vsak predstavi svojo risbo in še kaj pove kako božič doživljajo pri njih. Animator jih lahko spodbuja s podvprašanji (*»Kaj pa počnete? Gledate televizijo? Greste k polnočnici (otročki)? Tudi kaj molite?«*)

OZNANILO

Kako je pa božič doživljal fantek v zgodbi? A je bil zelo navdušen? Je pomagal pri pripravi? Na začetku ne, kaj? Kaj pa potem, ko je od dedka prišel? Kaj ga je pa tako spremenilo?

To, da se je z Jezusom pogovarjal. *A se mi tudi lahko z Jezusom pogovarjamo?* Lahko – temu se reče molitev.

DEJAVNOST

Odprite sedaj vaše kartice in na notranjo stran napišite kaj bi pa vi radi povedali Jezusu. Imate kakšno stvar, ki vas muči in bi mu jo radi izročili, tako kot fantek iz zgodbe? Mogoče ste za kakšno stvar hvaležni in bi se mu radi zahvalili? Bi ga radi kaj prosili? Napišite karkoli vam pride na misel, kakor prijatelj prijatelju.

Te »kartice« na koncu kateheze otroci postavijo v pehar pred jaslice na odru.

DODATNO

Če se program slučajno prekmalu konča, naj ima animator pripravljeno kako igro (tematsko primerno), da tako zaposli otroke.

Pogoji uporabe:

Gradivo lahko uporabljate za delo v skupinah, pod pogojem, da ne gre za komercialno uporabo. Za te namene ga lahko prosto reproducirate in predelujete, vendar morate pri tem navesti avtorja originalnega gradiva. Brez dovoljenja gradiva ni dovoljeno objaviti v tiskanih, elektronskih ali katerih koli drugih medijih.